

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 7129/2021
02.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Велисав Мићић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Краљеву, ради утврђивања права својине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 87/21 од 20.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 87/21 од 20.05.2021. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија тужиоца и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 87/21 од 20.05.2021. године у делу првог става изреке и пресуда Основног суда у Ивањици П 1299/18 од 21.09.2020. године у првом ставу изреке, тако што **СЕ УТВРЂУЈЕ** да је у јавној својини земљиште у КО ... - југоисточни део парцеле .. у површини од 319м² који је према фактичком стању земљиште под објектом - јавним путем, а које земљиште се мери и граничи: североистично катастарском границом са парцелом .. у дужини од 9,03м, између детаљних тачака број .. и број ..; југоисточно катастарском границом са парцелом .. у дужини од 13,63м до детаљне тачке број .. и до остатка парцеле .. у дужини од 4,93м, до детаљне тачке број .. и 6,06м до детаљне тачке број ..; југозападно катастарском границом са парцелом .. у дужини од 11,31м, до детаљне тачке број .. и 3,96м до детаљне тачке број .. и северозападно до остатка парцеле .. у дужини од 8м до детаљне тачке број .., дужини од 8,29м до детаљне тачке број .. и дужини од 7,74м до детаљне тачке број .., све описано у елаборату геодетских радова Републичког геодетског завода - Служба за катастар непокретности бр. ../2019 од 26.12.2019. године као катастарска парцела „ББ“, што је тужена дужна признати и дозволити да се ово земљиште упише у јавне књиге као јавни пут у јавној својини тужене.

У преосталом делу ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 87/21 од 20.05.2021. године, **ОДБИЈА СЕ** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П 1299/18 од 21.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је државна својина - јавни пут земљиште у КО ... које представља југоисточни део парцеле .. у површини од 319м², у мерама и границама наведеним у овом ставу изреке и описано као катастарска парцела „ББ“ у елаборату геодетских радова Републичког геодетског завода - Служба за катастар непокретности број ../2019 од 26.12.2019. године, што је тужена дужна признати и дозволити да се то земљиште упише у јавним књигама као јавни пут у државној својини. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је власник земљишта у КО ... које представља део парцеле .. у површини од 305м², у мерама и границама наведеним у овом ставу изреке и описано као катастарска парцела „ББ“ у елаборату геодетских радова Републичког геодетског завода - Службе за катастар непокретности број ../2019 од 26.12.2019. године, што је тужена дужна признати и дозволити да се то земљиште упише у јавним књигама као искључива својина тужиоца. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 87/21 од 20.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Ивањици П 1299/18 од 21.09.2020. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца да му се накнаде трошкови другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, на основу члана 404. став 1. ЗПП, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права (посебна ревизија).

Одлучујући о дозвољености посебне ревизије, уз коју је приложена пресуда Врховног касационог суда Рев 3205/2019 од 28.05.2020. године донета у битно истоветном чињеничноправном спору, Врховни касациони суд је нашао да постоје разлози да се дозволи одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе у погледу захтева за утврђење да је земљиште - део парцеле .. КО ..., фактичким заузећем ради изградње јавног пута постало добро у општој употреби, у јавној својини тужене.

Из тог разлога, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парцела .. уписана је у лист непокретности .. КО ... као својина тужиоца, а парцела ... уписана је у лист непокретности .. исте катастарске општине као земљиште под објектом површине 8х17а 59м² - регионални пут изграђен пре доношења прописа у изградњи, у јавној својини тужене. У периоду од 1983. до 1985. године вршена је реконструкција регионалног пута на деоници Ивањица-Кушићи и на месту званом „ВВ“ стара траса пута је са дела парцеле .. измештена на део парцеле .., обе у КО ... . Тужилац је тада са представницима самоуправне интересне заједнице преговарао да му се, уместо накнаде за заузети део његове парцеле .. КО ..., да у својину део парцеле ... у истој катастарској општини који је заузимала стара траса пута. О томе није постигнут писмени споразум. Након извршене реконструкције регионалног пута тужилац је на својој парцели .. КО ... саградио пословно-стамбени објекат, који делом заузима и део парцеле .. КО ... . Површина земљишта - дела парцеле .. који заузима нова траса регионалног пута и дела парцеле .. који заузима део објекта тужиоца, као и мере и границе тих делова, утврђени су вештачењем. Тужилац је исти захтев поставио и у тужби коју је 21.05.2007. године поднео против тужених Републике Србије и Јавног предузећа „Путеви Србије“, заснивајући тада тај захтев на усменом уговору о размени као правном основу. Парница по тој тужби правноснажно је окончана пресудом Основног суда у Пожеги - Судска јединица у Ивањици П 2607/10 од 07.07.2011. године којом је одбијен тужбени захтев.

Нижестепени судови су одбили оба тужбена захтева. По становишту судова, тужена је по сили закона, изградњом пута постала власник дела парцеле .. КО ... у површини од 319м², па је зато применом члана 3. став 1. Закона о путевима и чланова 10. став 4, 16. став 1. и 72. став 1. Закона о јавној својини извео закључак о неоснованости тужиоцевог захтева за утврђење да је део означене парцеле, као добро у општој употреби, у јавној својини тужене. Тужбени захтев за утврђење да је тужилац одржајем стекао право својине на делу парцеле .. у истој катастарској општини, уписаној у катастру непокретности као јавна својина тужене, одбијен је са образложењем да тужилац није био савесни држалац за све време у трајању од 20 година, рачунајући од 03.08.1996. године као дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основним својинскоправним односима, јер је након подношења тужбе од 21.05.2007. године престао бити савесни држалац.

По оцени ревизијског суда, одлука о захтеву тужиоца за утврђење да на одређеном делу парцеле .. КО ... постоји јавна својина тужене, донета је погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11) прописано је да се као добро у општој употреби у јавној својини сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и тд). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су својина Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута I и II реда) и тргова и јавних површина, који су у својини јединице локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

Приликом реконструкције регионалног пута на делу од Ивањице до Кушића, вршене у периоду од 1983. до 1985. године, део старе трасе пута измештен је са парцеле .. КО ... на део парцеле .. у истој катастарској општини, у својини тужиоца. То је учињено фактички, без спроведеног управног поступка и доношења решења да се део наведене парцеле у јавном интересу експроприше од тужиоца. Од тада се тужилац не налази у државини тог дела земљишта, а исто се користи као јавни пут и фактички је у јавној својини тужене, као добро у општој употреби.

Следствено томе, правилна примена цитираних одредби има за последицу утврђење права јавне својине тужене на делу парцеле .. КО ... у означеној површини, мерама и границама. На тај начин се врши усаглашавање правног и фактичког стања, а при том се не дира у право тужиоца на новчано обештећење по основу фактичке експропријације.

Из тих разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Међутим, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права приликом одлучивања о захтеву за утврђење права својине тужиоца на делу парцеле .. КО ... по основу одржаја.

Неспорно је да је тужилац у државини тог дела означене парцеле на којем се налази део његовог стамбено-пословног објекта, саграђеног на суседној парцели .. КО ... . Предметна парцела била је у друштвеној својини, са правом коришћења предузећа за путеве. Одредбом члана 29. Закона о основним својинскоправним односима („Службени лист СФРЈ“ број 6/80) било је прописано да се на ствари у друштвеној својини право својине не може стећи одржајем. Ова одредба брисана је Законом о изменама и допунама Закона о основним својинскоправним односима („Службени лист СРЈ“ број 29/96), који је ступио на снагу 04.07.1996. године. Тај закон нема ретроактивно дејство, због чега се рокови за одржај на непокретности у друштвеној својини прописани чланом 28. став 2. и 4. Закона о основама својинскоправних односа, рачунају од дана његовог ступања на снагу. Тужилац нема закониту државину на спорном делу парцеле .. КО ..., у смислу члана 72. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, па му је зато за стицање права својине одржајем на том делу неопходно време у трајању од 20 година прописано за ванредни одржај савесног држаоца. Према члану 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова. Тужилац све време зна да је парцела .. КО ... у друштвеној својини, јер је већ приликом реконструкције регионалног пута са представницима самоуправне интересне заједнице преговарао да му се део те парцеле да у замену за део његове парцеле .. у истој катастарској општини преко чијег дела је прешла нова траса регионалног пута, а током 2007. године је и поднео тужбу за утврђење права својине. Због тога његова државина нема квалитет савесности, потребан за стицање права својине ванредним одржајем.

Сходно изложеном, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у трећем ставу изреке.

Одлука о захтеву тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији, садржана у четвртом ставу изреке, донета је уз вођење рачуна о делимичном успеху ревидента и применом члана 165. став 1. и 2. у вези члана 153. став 2. ЗПП.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић